

PREPOROD

www.sindikat-preporod.hr

**Riječ
predsjednika**

Niša

Ovih su dana, nakon dvije i pol godine Jovanovićeva *one-man-showa* i nakon godinu i pol dana Mornarova više ili manje bezlična *statiranja*, zaposlenici u prosvjeti, znanosti i sportu dočekali novog ministra. Kako se radi o osobi za koju prosječan učitelj ili nastavnik nije ranije nikada čuo; kako se radi o osobi koja dolazi iz visokoga školstva i koja nije dosada javno pokazivala neki interes za ukupnu problematiku resora koji ga je zapao; kako se radi o osobi čije je djelovanje poznato tek rijetkima čak i u stranci koja ga je na ministarsko mjesto dovela, kako se radi, neću duljiti dalje, o svojevrsnom iznenađenju, izbor je novoga ministra u zbircama dočekan uglavnom ili s nevjericom ili ravnodušno.

Odabiru nove vlade, a samim time i novog obrazovnog ministra, prethodilo je iscrpljujuće postizborno natezanje političkih aktera. Iz dana u dan u medijima se licitiralo imenima kandidata i kandidatkinja za pojedina ministarstva. Zanimljivo je kako se tek tu i tamo u nagađanjima o novom sastavu vlade spominjalo osobe koje bi trebale preuzeti resor obrazovanja. I dok su se oko upravljanja nekim drugim resorima, kao što su financije, policija ili zdravstvo, vodili pravi mali stranački i unutarstranački ratovi, vidljivo i nevidljivo praćeni medijskom i (para)obavještajnom logistikom, dotle se tek tu i tamo znala pojaviti spekulacija o tome tko bi se mogao useliti na četvrti kat *kockice* na Sveticama. Tek se na samom kraju, doslovce pet do dvanaest, među kandidatima za obrazovni resor pojavilo i ime bivšeg dekana riječkog Filozofskog fakulteta

Širu je javnost Predrag Šustar, novi ministar znanosti, obrazovanja i sporta, zaintrigirao prije nešto više od dvije godine, vlastitim političkim transferom. Tada je naime, nakon kraćeg članstva i djelovanja u laburistima, a nakon neuspješnog pokušaja da zasjedne u Obersnelovu fotelju, Šustar pristupio Hrvatskoj demokratskoj zajednici. Kako se već tada znalo da se radi o stranci s velikim šansama za preuzimanje vlasti, novinari su friškom hadezeovcu postavili pitanje ne stoji li iza zvučnog transfera tek prizeman karijeristički interes, odnosno ne radi li se tek o pokušaju da se dekanska titula zamijeni ministarskom? Hadezeov je novajlija na postavljeno mu pitanje lakonski odgovorio kako će se za njega u HDZ-u sigurno pronaći „najbolja niša“. Nakon imenovanja Šustara za ministra, dotičnom se mora priznati da je jako dobro znao što govori.

Poput dvojice svojih prethodnika – Primorca i Jovanovića – te njihovih alternativa Fuchsa i Mornara, i Predrag Šustar na ministarsku poziciju dolazi bez nekih osobitih stručnih referenci za većinu segmenata složene problematike kojom će se ideo četiri godine morati baviti. Također, Šustar na ministarsko mjesto dolazi i bez popudbine utjecajnog, visoko pozicioniranog, stranačkog dužnosnika. I dok je prvi nedostatak odabirom najbližih suradnika još nekako i nadoknadiv, bojim se da će drugi nedostatak biti jako teško nadoknaditi. Status stranačkog novajlije sigurno nije najboljom pozicijom za nekoga čiji će budući posao uvelike ovisiti i o rejtingu u samoj stranci. Na žalost, kod nas je skoro uvijek tako da bolja pozicija u stranci znači i bolju poziciju u raspodjeli proračunskog novca.

Bilo kako bilo, nepristojno i nepošteno bi bilo ne poželjeti novom ministru puno uspjeha u njegovu budućem radu. Neće trebati dugo čekati kako bismo saznali kakve su nakane novog ministra, koje su mu sposobnosti. Vrlo brzo, nakon što doznamo zaustavlja li se ili nastavlja započeta kurikularna reforma; te nakon što saznamo tko će se useliti i, podjednako važno, tko će se iseliti iz kabineta novog ministra; nakon što vidimo namjerava li novi ministar poduzeti što po pitanju prijeko potrebne reorganizacije samog ministarstva, a napose nakon što dobijemo odgovor i na pitanje kako je Šustarov resor prošao u ovogodišnjoj raspodjeli proračunskog novca – nakon što sve ovo vidimo ili doznamo, nestat će i posljednjih nedoumica kako u svezi s odabirom novog ministra Predraga Šustara. Dotad: Živi bili pa vidjeli!

OSNOVANOST NAJAVA O POVEĆANJU PLAĆA U ŠKOLSTVU

Obveze ima, novca nema?!

Hoće li sa siječanjском plaćom radnicima u školama s više od 20 godina staža biti isplaćen dodatak na plaće u iznosu od 4, 8 i 10 posto i što će biti s povećanjem plaća proizašlim iz korekcije osnovice temeljenom na Sporazumu o osnovici za plaće u javnim službama iz 2009. godine – glavna su dva pitanja s kojima će se suočiti na početku svoga mandata premijer Orešković.

Nakon što se saznalo da će državnim službenicima s više od 20 godina staža u siječnju, a možda i u veljači, biti isplaćen dodatak za vjernost službi, postavilo se pitanje što će biti po pitanju ovog dodatka u javnim službama, odnosno, u školstvu. Spomenuto je uvećanje plaće ostalo sačuvano jedino u Kolektivnom ugovoru za državne službe. Podsjetimo se: spomenutog prava nema ni u jednom od važećih kolektivnih ugovora u javnim službama. U osnovnoškolskom kolektivnom ugovoru Sindikat hrvatskih učitelja u potpunosti je odustao od spomenutog prava, dok je završnim odredbama srednjoškolskog kolektivnog ugovora, koji je potpisao Nezavisni sindikat zaposlenih u srednjim školama, ostavljena mogućnost pregovora o ovom pravu ako u nekoj od drugih javnih službi ovaj dodatak na vjernost službi bude ugovoren. Radnici u školama bez ovog su prava ostali prije nego radnici u drugim javnim službama. Godinu dana prije nego radnici u zdravstvu.

Kako ni u jednoj drugoj javnoj službi ovaj dodatak nije ugovoren, ni u srednjim školama ne postoji pravna osnova za isplatu spomenutog dodatka. U javnosti su se pojavile zbunjjuće informacije kako će u siječnju i u javnim službama, a zbog isplate dodatka u državnim službama, biti isplaćen spomenuti dodatak. Spekulacije su pota-

Hoće li sa siječanjском plaćom radnicima u školama s više od 20 godina staža biti isplaćen dodatak na plaće u iznosu od 4, 8 i 10 posto i što će biti s povećanjem plaća proizašlim iz korekcije osnovice temeljenom na Sporazumu o osnovici za plaće u javnim službama iz 2009. godine – glavna su dva pitanja s kojima će se suočiti na početku svoga mandata premijer Orešković

kute upućivanjem u saborsku proceduru Prijedloga Zakona o uskrati prema kojemu bi se i državnim službenicima uskralo pravo na primanje dodatka za vjernost službi. Po svemu sudeći, sve će ostati samo na nagađanjima, odnosno Vlada će poštovati samo one obveze koje proistječu iz važećih kolektivnih ugovora.

Sporazum o osnovici

Drugo sporno pitanje, pitanje korekcije osnovice plaće, a samim time i povećanje plaće svim zaposlenicima koji rade u javnim službama, potaknulo je možda i najviše upita. Problem seže u 2009. odnosno u 2006. godinu. Sporazumom iz 2006. bilo je predviđeno u naredne tri

godine 6-postotno povećanje osnovice svim radnicima u javnim službama. 2009. godine, u trećoj godini primjene Sporazuma, nakon realizacije dogovorenog u 2007. i 2008. godini, vlada nije realizirala 6-postotno povećanje osnovice. Umjesto sudskih sporova, sindikati-potpisnici (Preporod nije bio među njima) potpisali su s vladom novi sporazum prema kojem bi se osnovica za plaću povećala nakon što društveni bruto proizvod dva tromjesečja zabilježi porast od najmanje 2-posto. Osim toga ovim je sporazumom predviđeno, nakon što se ostvari spomenuto uvećanje osnovice od 6-posto, i usklađivanje plaće u javnom sektoru s plaćom u gospodarstvu. Ovo bi usklađivanje trebalo biti realizirano do studenog 2016. godine.

Tri su moguća rješenja ovog problema. Prvo je rješenje da vlada ispuni ono na što se obvezala prije 6 godina. Kumulativno to bi, prema sindikalnim izračunima značilo porast plaća u iznosu od barem 17-posto. Drugo je rješenje da se sudski sporovima, uz pretpostavku da sudovi presude u korist radnika, izvrši pritisak na vladu kako bi se u potpunosti ostvario Sporazum iz 2009. godine. Nova je odgovora – treće rješenje je to koje ništa ne rješava. Ovo rješenje vlasti donosi kakav-takav mir sa sindikatima. Sindikatima *odgoda odgode* donosi novu iluziju koja očito još uvijek dobro prolazi kod značajnog dijela članstva.

Milan Novačić

Potraživanja

No, nova je Vlada zaboravila na prava koja javne službe, za razliku od državnih mogu potraživati. Ako bilo koji radnik iz zdravstva, obrazovnog sustava, socijalne skrbi, kulture zatraži isplatu regresa jer ide na godišnji odmor, poslodavac će mu morati isplatiti 1.250 kuna. Naime, državni službenici i namještenici odrekli su se regresa i božićnice, no u TKU-u za javne službe ta su prava ugovorena, a Vlada ih je protekle dvije godine uskraćivala Zakonom o uskrati pojedinih materijalnih prava. Lanjski zakon kojim je uskraćena isplata po 1.250 kuna. Naime, državni službenici i namještenici odrekli su se regresa i božićnice, no u TKU-u za javne službe ta su prava ugovorena, a Vlada ih je protekle dvije godine uskraćivala Zakonom o uskrati pojedinih materijalnih prava. Lanjski zakon kojim je uskraćena isplata po 1.250 kuna božićnice i regresa javnim službama također je prestao važiti sa zadnjim danom prošle godine. Sa sindikatima u međuvremenu nije ništa ispregovarano, tako da oko 180 tisuća zaposlenih u javnim službama ima pravo na regres i božićnicu, što bi proračun moglo koštati najmanje 175 milijuna kuna s obzirom da je nerealno očekivati da će sada netko tražiti isplatu božićnice (ukupno je trošak 350 milijuna kuna). Tako bi se na nekoj od idućih sjednica Vlade mogao naći i Zakon o uskrati isplate regresa i božićnice.

G. Galić, Novi list

ŠTO PROSVJETARI MOGU OČEKIVATI U NOVOJ GODINI

Idemo dalje...

Sudeći po zbivanjima u posljednja dva mjeseca ne možemo i ne trebamo očekivati ništa, jer obrazovni resor nije pri vrhu prioriteta ove vlasti, a tako će ostati i ubuduće. Nakon svega, mogu reći samo jedno – lijepo nam je, dobro nam je, bolje ni ne zaslužujemo!

Tvorca ove mitske devize, skovane u času kad se domovina nalazila na rubu ponora, pamtim i danas po velikim djelima kojima nas je neizmjenno zadužio (jalnuši i diletanti procjenjuju da se radi o deveteroznamenkastim veličinama. I tako, u Novu godinu uđosmo s novom Vladom – rekao bi čovjek, sve je isto, samo njega nema! Doduše, put do iste bio je neizrecivo trnovit, neizvjestan i mučan, pri čemu su dvije vodeće hrvatske stranke u salijetanju treće djelovale kao blizanci koji pokušavaju povaliti istu ženu. Nakon svega, mogu reći samo jedno – lijepo nam je, dobro nam je, bolje ni ne zaslužujemo! Budući da čestiti kolumnist mora iscrpiti temu, a ne čitatelje, postaviti ću sebi i vama temeljno pitanje – što, nakon svega, možemo očekivati mi, trudbenici u odgojno-obrazovnom sustavu? Sudeći po zbivanjima u posljednja dva mjeseca ne možemo i ne trebamo očekivati ništa, jer obrazovni resor nije pri vrhu prioriteta ove vlasti, a tako će ostati i ubuduće.

Kakav je status obrazovnog sustava moglo se iščitati iz činjenice kako se o školstvu malo govorilo u javnim nastupima. Stanje je postalo alarmantno do te mjere da je prije konstitu-

iranja nove Vlade vodeći *mastermind* Vertikaline sindikalne scene, Branimir Mihalinec javno stao požurivati mandatara oko imenovanja resornog ministra! Budući da je dotični predstavnik krupnog kapitala nema nikakve sumnje da će uživati podršku javnosti u daljnjem rezanju budžeta za prosvjetu. Idemo dalje!

Depolitizacija školskih odbora

Ono što nas čeka i u novoj godini, jest nastavak rada na kurikulumskoj reformi. Ova najnovija, tko zna koja po redu reforma, navodno bi trebala trasirati budućnost hrvatskog obrazovnog sustava; od nje se, držim, (pre) puno očekuje. Nitko ne spori njezine ciljeve i nakane, ali svaka reforma školstva uzaludna je i unaprijed promašena ukoliko ćemo po ulaganju u obrazovni sustav biti fenjeraši u EU! Nadalje, što je s toliko potrebnom depolitizacijom školskih odbora i izbora ravnatelja te njihovog ograničavanja na samo dva mandata? Kako stojimo s licenciranjem – tko će ga provoditi i koja mu je cijena? Gdje je u cijeloj priči reforma sustava pedagoških mjera, koje su glavni kočničar odgojne komponente u hrvatskim školama? Kako se misle postići najavljujane uštede? Obzirom

da u Hrvatskoj imamo i resorno ministarstvo, i sijaset agencija, i Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje, i pola tuceta drugih sličnih institucija, mišljenja sam kako se odgovor nameće sam po sebi, ali to se sasvim sigurno neće dogoditi; previše igrača zainteresirano je za to da se postojeće stanje konzervira! Idemo dalje, idemo dalje...

Ono što će jamačno dočekati novu Vladu i izazvati podzrivost javnosti jest famozno povećanje plaća djelatnika u javnom sektoru za 6 posto. Riječ „povišica“ gotovo je nestala iz upotrebe po hrvatskim zbornicama zahvaljujući blistavim idejama o čerečenju i rezovima na kojima inzistira briselski *imperium mundi*, ali i domaća poslovna zajednica. U konkretnom slučaju, radi se o još jednom ukazanju mitskog sindikalizma s odgodom, kojeg uporno njeguje vodeći neimar domaće obrazovne sindikalne scene, uvaženi V.R. Naime, prema sporazumu iz 2009. godine, većinski su sindikati pristali odgoditi povećanje plaća za spomenutih 6 posto do vremena kad BDP bude dva uzastopna tromjesečja rastao prosječno dva ili više posto.

Budući da je prema podacima Državnog zavoda za statistiku od 27. studenog 2015. BDP i u

trećem tromjesečju 2015. rastao čak za 2,8 posto, jasno je kako je napokon došlo vrijeme da javni sektor, pa tako i obrazovanje, uzme ono što mu pripada. Čisto da se zna, od 2009. do danas radi se o iznosu od nekih 14 milijardi kuna, kojih se javni sektor, zastupan po gore rečenom V. R. odrekao, odnosno, poklonio ih državi! Riječ je o sporazumu koji je po tumačenju pravnih znalaca sudske neoboriv, i Vlada ga mora ispoštovati. No, već se čuju stavovi kako bi sindikate trebalo pozvati na razgovor i zahtijevati zbog stanja u državnoj blagajni novu odgodu isplate ovih 6 posto. Pritom, treba to jasno reći, nije problem u vladajućima, već u sindikatima koji s njima pregovaraju. Navedeni sindikalni lider o tom se pitanju izrazio ovako: „Ako nam netko dođe i ozbiljno argumentira zbog kojeg je razloga korisno da naše plaće ne rastu (!!!), mi ćemo to razmotriti i tražiti mišljenje od našeg članstva!“

Uz ovakve većinske sindikate, nama vlast i ne treba. Objašnjenje je, dakako, da bi trošak povećanja plaća iznosio 1,8 milijardi kuna, a kojeg novca, navodno, nema. I pritom se postavlja logično pitanje – što je to sindikat? To je organizacija čiji je temeljni cilj zaštita interesa vlastitog članstva, koje u tu svrhu plaća članarinu! Dakle, sindikalne lidere ne bi trebalo brinuti ima li u riznici novca ili ga nema! Nije svrha sindikata imati razumijevanja za vladajuću garnituru, niti za stanje u proračunu – oni su tu da vode računa o interesu članstva! Obzirom, međutim, na to koji sindikati pregovaraju s Vladom, ali i na mentalni sklop zbornice, ja očekujem iznova svu raskoš odgođenog sindikalizma s produženim rokom primjene.

Nipošto u Preporod

Za kraj, ipak, treba reći da nije sve tako crno. Neke stvari ipak vremenom dolaze na naplatu. Riječ je, dakako, o stanju u Sindikatu hrvatskih učitelja, koji je pred raspadom. Budući da sam imao uvid u djelovanje tog sindikata u mojoj školi, kao i na državnoj razini, mogu zaključiti samo jedno – obzirom na modus operandi i neupamćenu štetu po kojoj će ostati upamćeni, čudim se da su i ovoliko potrajali. Njihov sindikalni povjerenik u mojoj školi, koji u cijelom mandatu nije sazvaio sastanak podružnice osim izbornog, u posljednjih je mjesec dana sazvaio čak dva! Tumačeći članstvu karikaturno patetičnim tonom olovnu realnost, želeći ostaviti dojam čovjeka koji i kad propada to čini sa stilom, uputio je članstvo da prijeđe u novi sindikat kad ga SHU osnuje, ili u neki već postojeći, ali nipošto u Preporod! Podsjetila me ta otužna situacija na zgodu s francuskim plemićem iz Vandeeje, koji je u revolucionarnoj Francuskoj bio osuđen na giljotinu. Nastojeći otići na način o kom će se pričati, ponosno se isprilo i uzviknuo: „Moja je duša spremna!“ Krvnik, međutim, nije bio nimalo impresioniran, pa mu odsiječe: „I stratište je spremno; amo glavu!“

Ovdje, ipak, nije toliko riječ o vodstvu sindikata, kao ni o konkretnom povjereniku; tu se naprosto nema što komentirati. Ovdje je, prije svega, riječ o ljudima koji i nakon svega ostaju u takvom sindikatu i dopuštaju da im oni koji su prodali sve njihove interese i dalje sugeriraju što da rade, i u koje sindikate da prijeđu. *Qualis rex, talis grex*, i obratno – idemo dalje, do nekog novog cirkusa, do neke nove predstave...

Ivan Plantić

IZ DOMA SPREMAN!

Čast i beščašće

Čast se ne može oduzeti, ona se može samo izgubiti.
(Anton Pavlovič Čehov)

Dostojanstvo se ne sastoji u posjedovanju časti, već u zasluživanju.
(Aristotel)

Nekoliko riječi o naslovu rubrike: naravno, parodiranje bilo kojeg „Doma“ u kojemu prevladava forma nad sadržajem pa bila to obitelj, ustanova ili država te parodiranje „spremnosti“ bila ona tjelesna, mentalna, obrazovna, mirotvorno/obrambena itd. Činjenica, pak, da radim u učeničkom domu, daje geslu ako već ne esencijalnu, onda bar egzistencijalnu težinu. Esencijalno krpam čitanjem i premetanjem knjiga. U glavi i (d)okolici. Da se ne uobrazim i ne otuđim od bližnjih, redovno provociram kolege i učenike nudeći ono što ne mogu zadržati u glavi, a tražeći ono što mi fali.

Jedan od „filozofskih“, odnosno etičkih pojmova koji mi se skuplja još od vremena kada sam promašio upisati filozofiju, a čiji sadržaj stenje pod zagrljajem politike jest: čast, dostojanstvo. (Naravno, dostojanstvo rada i radnika je *conditio sine qua non*, štoviše *raison*

d’etre svakog iskrenog sindikalnog zanosa i sindikalizma uopće.) Već sam nakupio toliko sočnih i notornih primjera ne samo nedostojnosti već baš beščašća da bi Erazmo od njih mogao začas složiti *Nove hrvatske pohvale Ludosti*, a od početka ove školske godine i proteklih izbora i *Najnovije hrvatske pohvale Ludosti*.

Ivan za ugled, Mijo za sebe

Za početak ću navesti dva primjera s najmanje hrpe ludorija, a ako štioći izvole, blagovat će obilno.

Negdje pred ponoć, kada je pošten svijet i, naravno, predsjednica već u krevetu, a *Drugi svjetski rat* malo splasnulo i razišao se, došao je do riječi i Ivan, glas vapijućih u pustinji. Pardon, hrvatskoj državnoj pustinji: *Ne mogu vam dati povjerenje zbog građana kojima sam obećao. Važnije mi*

je zaštititi vlastiti obraz. Time je g. Lovrinović dao školski primjer onoga što je klasična kultura lapidarno označila kao *auctoritatis gratia* – zbog ugleda. Usput je i ostao u skladu s onim što piše na poznatom dubrovačkom štoku: *Obliti privatorum publica curate* – zaboravite privatno i brinite se za javno.

Nekoliko dana potom podaren nam je od g. Crnoje uzorak obrnuto motiviranog i čak sebično deklariranog ponašanja: zaboravi javno, brini se za privatno. Izjava *dao sam ostavku, ne želim biti na teret Vladi*, ako je potpuno čist, predstavlja ili kukavičluk pred *harangom*, ili priznanje da je razina moralnosti obrane svojih prava u ovom slučaju znatno ispod očekivane od političkih velikodostojnika. Obrana(štvo) g. Crnoje konsonantno se uklapa u glas nemušte hrvatske pustinje.

Premijerov Gari i ničija Anastasiia

Drugi uzorak za analizu uzimam iz bermudskog krutoka kojeg čine stranice između točki: nacionalni ponos (konkretno: *Ponos Hrvatske*), talentirani učenici i politika. Naime, lijepo je i na čast je Hrvatskoj dodijeliti državljanstvo šahovskom geniju i političkom izbjeglici Gariju Kasparovu. I razumljiv ponos premi-

Anastasiia

jera koji je osvojio taj *point*. Međutim, Komisija za izbor statue „Zajedno“, koja će se dodjeljivati dobitnicima priznanja *Ponos Hrvatske* nenamjerno je zabila autointerijerom hrvatskom zakonodavstvu i politici time što je vođena samo stručnim, a ne i političkim kriterijima, izabrala statuu koju je izradila učenica Anastasiia koja s majkom već godinu i pol čeka hrvatsko državljanstvo. Majka će možda i dočekati, ali Anastasiia će vjerojatno talent izvući iz zemlje znanja i baciti negdje u Ujedinjeno kraljevstvo ili nekakvu Nizozemsku, Švedsku...

A u Lijevoj i Desnoj našoj pobjednicima *Ponosa Hrvatske*

dodijeljivat će se statua autorice koju ni Lijeva ni Desna naša, kako sada stoje stvari, neće htjeti zadržati. A, kao što je na čast i ponos Hrvatskoj što je udomila hrabrog i nepotkutkupljivog (makar ne siromašnog i nezbrinutog) g. Kasparova, ne bi li bilo jednako na čast i ponos istoj da jednoga dana Anastasiia, kao pošteni građanka (pa makar ne i poznata dizajnerica) bilo koje države svjedoči: *Hrvatska mi je bila domovina iz koje nisam morala otići...?* Inače, Anastasiia je, što se tiče ponašanja i dizajna, ponos moga Učeničkog doma. Naša Anastasiia! Barem do mature.

ERAZMO

NAKON PROMJENE VLASTI

Zna li Vlada što će s obrazovanjem?

Prošla su puna dva mjeseca od posljednjeg broja Glasila i treba priznati da se je u međuvremenu puno toga dogodilo. Najprije smo punih šest tjedana od parlamentarnih izbora čekali konstituiranje Hrvatskoga sabora, a onda su trebala još tri tjedna da se zadnjega dana roka koji je odredila predsjednica Republike, saborskim zastupnicima i svekolikom pučanstvu konačno predstavi i nova Vlada koja je nakon cjelodnevne rasprave u Saboru ipak izglasana koju minutu prije ponoći, taman dovoljno da se „pobjednicima” zlatna kočija ne pretvori u bundevu. Valjalo bi se ipak prisjetiti kako su vrli politički muževi, novoizabrani saborski zastupnici i predstavnici stranaka koje su punih devet tjedana pretendirale da sastave Vladu, tretirali znanost i obrazovanje.

Tijekom spomenutih devet tjedana – koliko je političkim akterima trebalo da se nakon mukotrnog natezanja i puno neočekivanih obrata ipak dođe do kakve-takve stabilne većine koja je onda preko noći iznjedrila i mandataru – razgovaralo se između dviju koalicija i MOST-a, kao treće i nove opcije na hrvatskom političkom nebu, o svemu i svačemu. Najavljivano je reformiranje pravosuđa, smanjivanje poreznog opterećenja gospodarstvu, ukidanje općina, smanjivanje broja županija i svi su gotovo bili spremni odreći se rođene majke, žene, ljubavnice, malodobne djece ako zatreba...

Međutim, o nečemu tako trivijalnom kao što su obrazova-

nje i znanost, o ulaganju u ta dva stupa svakog modernog društva, o sudbini kurikularne reforme, u tim razgovorima nije bilo ni glasa, kao ni o tome tko bi mogao biti novi ministar prosvjete. Reklo bi se, već viđen scenarij, jer u ovoj državi obrazovanje i znanost nisu na cijeni ni među izbornim pobjednicima, jer u prošlim četvrt stoljeća nitko se baš nije ubio za fotelju ministra prosvjete. U kadrovskim križaljka MZOS je gotovo uvijek bio posljednja rupa na svirali i obično bi ga neko dobio valjda po kazni, a ne kao nagradu.

Nafilane ključne smjernice

I onda je došao taj veliki dan u kojemu je u Saboru trebalo najprije predstaviti mandataru i njegove ministre, odraditi raspravu pa im izglasati povjerenje. I baš toga jutro, kad je novi, moderni premijer, tehnomenadžer, u desetak minuta protrčao kroz powerpoint prezentaciju i izložio svoj program rada, na mrežnim stranicama Vlade osvanuo je dokument pod nazivom *Ključne smjernice reforme Vlade* u kojima su pobrojane sve reforme koje Vlada kani provesti u svome mandatu. Ne bi tu bilo ništa čudno da u spomenutom dokumentu ne piše eksplicitan stav koji ćemo citirati: **Zaustaviti pokrenuti proces trenutne kurikularne reforme; napraviti reviziju strategije i korekciju nedostatka na temelju detaljne analize, uz sudjelovanje svih znanstvenih disciplina (po-**

U ovoj državi obrazovanje i znanost nisu na cijeni među izbornim pobjednicima, jer u prošlim četvrt stoljeća nitko se baš nije „ubio” za fotelju ministra prosvjete. U kadrovskim križaljka MZOS je gotovo uvijek bio posljednja rupa na svirali i obično bi ga neko dobio po kazni

sebno stem područja) i zainteresiranih dionika.

Izazvalo je to konsternaciju ne samo u Sabornici nego i među prosvjetnim djelatnicima, ali i u najširem pučanstvu. No, uskoro se ispostavilo da je nekome dokument izmakao kontroli pa je na mrežnim stranicama objavljena njegova pogrešna inačica, te su odmah i lider Domoljubne koalicije i njegov partner iz MOST-a javno obznanili da se kurikularnu reformu neće zaustaviti. Čini se da se je i tim šlamperajom s objavom pogrešnog dokumenta na mrežnim stranicama opet pokazalo kakav je odnos prema obrazovanju – jednom riječju podcjenjivački! Kakav će biti novi ministar čijemu znanstve-

nom opusu nema prigovora, ali će mu mnogi zamjeriti političko konvertitstvo i „pretrčavanje” iz jednog političkog tabora u drugi – još je nepoznanica, a uskoro će i sedamdesetak tisuća prosvjetara steći nekakav dojam o njemu i njegovim potezima koji će proizlaziti iz spomenutih Smjernica.

A u njima piše da će se Vlada založiti za postepeno podizanje ulaganja u obrazovanje te istraživanja i razvoj prema europskom prosjeku, da će razraditi politiku napredovanja nastavnika te da će se postepeno napustiti model uravnilovke novčanim nagrađivanjem boljih profesora i kažnjavanjem lošijih na temelju sustavnog praćenja znanja uče-

nika i rada nastavnika. Vlada bi trebala početi poticati razvoj STEM područja (u osnovnoj i srednjoj školi nedopuštanjem smanjenja satnice, upisom nastavničkih zanimanja, većim izdvajanjem za istraživanje i razvoj u navedenom području, poticanjem upisa na doktorski studij...), a s druge strane eliminirati snažan utjecaj političkih struktura u obrazovanju i znanosti, ma što to značilo.

U Smjernicama je čvrsto zapisano da će Vlada ukinuti agencije u MZOS-u i osnovati zavod za školstvo (za cijelu prosvjetnu vertikalu) uz uvođenje stručno-pedagoškog nadzora i institucije glavnog školskog nadzornika kojega bi trebao imenovati Hrvatski sabor na rok od pet godina, te da će uvesti takozvanu malu maturu i zaštititi nastavnike od nasilja učenika i roditelja, pokrenuti borbu protiv akademske korupcije, posebice u pogledu plagijata znanstvenog i znanstveno-nastavnog kadra, te još puno puno „lipih stvari”. Ovako pobrojani zadaci govore samo o jednom, a to je da ova Vlada ne zna što govori i ne razumije funkcioniranje obrazovnog sustava. Hoće li se vođena ovakvim smjernicama ponašati u obrazovanju kao slon u staklani ili će malo stati na loptu i dobro razmisliti o svojim potezima koji mogu imati kobne ne samo kratkoročne nego i dugoročne posljedice za obrazovanje i znanost u ovoj zemlji, vidjet ćemo uskoro, već pri izglasavanju proračuna za ovu godinu.

Milan Novačić

TKO, KADA I KAKO OSTVARUJE NAKNADU ZA PRIJEVOZ

Ah taj prijevoz...

Prva i osnovna pretpostavka temeljem koje zaposlenik ostvaruje pravo na prijevoz u punom iznosu mjesečne jest postojanje redovne dnevne linije javnog prijevoza

U neformalnim druženjima sa članovima našeg sindikata prigodom održavanja 8. Skupštine i Božićnog domjenka, spoznao sam kako još uvijek postoji veliki broj škola i ravnatelja koje svojim zaposlenicima isplaćuju prijevoz na pogrešan način, naravno isplaćujući im manji iznos od onoga koji im stvarno pripada i koji moraju dobiti. Najčešće se umjesto isplate punog iznosa mjesečne ili dnevne karte zaposlenicima isplaćuje iznos od 0,75 kuna po prijednom kilometru. Svakako da to treba ispraviti, a veliku ulogu u tome imamo mi, sindikalni povjerenici.

Slijedom toga, koristim prigodu kako bih potaknuo kolegice i kolege povjerenike da se maksimalno angažiraju i daju svoj doprinos u rješavanju ove vrlo „zanimljive” tematike. Da bi to mogli, neophodno je zapravo znati tko, kada i kako ostvaruje naknadu za prijevoz. Stoga želim istaknuti samo nekoliko važnih stvari s osnovnim ciljem da se pomogne svima onima koji još uvijek ne ostvaruju svoje pravo isplate prijevoza u pripadajućem iznosu. Dakle, ono što je najvažnije znati o prijevozu jest postojanje pretpostavki za ostvarivanje prava na prijevoz. Prva i osnovna pretpostavka (izuzevši udaljenost veću od 2 kilometra od adrese stanovanja do škole) temeljem koje zaposlenik ostvaruje pravo na prijevoz u punom iznosu mjesečne (ili dnevne karte ukoliko ne radi svaki dan) jest postojanje redovne dnevne linije javnog prijevoza.

Druga pretpostavka jest mogućnost odnosno nemogućnost korištenja tog javnog prijevoza. Dakle, ukoliko postoji redovna dnevna linija javnog prijevoza, a ona ne omogućava zaposleniku

ili redoviti dolazak na posao ili redoviti odlazak s posla, tada zaposlenik ostvaruje pravo na puni iznos mjesečne ili dnevne karte onog prijevoznika koji je najpovoljniji za poslodavca i to bez obzira na činjenicu što zaposlenik na posao dolazi osobnim automobilom. Ovdje je važno istaknuti obvezu zaposlenika da dokaže kako postojeća linija njemu ne omogućava redoviti dolazak odnosno odlazak s posla. Preporučujem da zaposlenik od prijevoznika zatraži izvod iz voznog reda za tu liniju. Takav dokaz škola je obvezna prihvatiti te je dužna zaposleniku isplaćivati iznos mjesečne (dnevne) karte, s tim što škola utvrđuje taj iznos, a polazeći od prava korištenja za nju najpovoljnijeg prijevoznika na toj liniji (ukoliko ih postoji više).

Neophodno je utvrditi pravo na stvarni iznos prijevoza koristeći tumačenja Zajedničkog povjerenstva za tumačenje Temeljnog kolektivnog ugovora vezanih uz članak 67. (prijevoz). Zatim, obratiti se ravnatelju pismenim putem (predati zahtjev u tajništvu i tražiti da se urudžbira) i zatražiti isplatu prijevoza koja zaposleniku pripada prema navedenim tumačenjima, a u pismenu se obvezno pozvati na konkretni broj tumačenja Zajedničkog povjerenstva koji opravdava zahtjev zaposlenika. Valja skrenuti pozornost i na činjenicu da se razlika manje isplaćenog prijevoza može potraživati od 1. svibnja 2014. godine.

Često ističem posebnost našeg sindikata i to iz jednog vrlo jednostavnog razloga, jer mi jesmo drukčiji od drugih! Upravo zbog toga, još jednom pozivam kolegice i kolege povjerenike na angažman i pomoć u rješavanju ove problematike s posebnim naglaskom da pomognemo svima, pa i onima koji nisu članovi našeg sindikata. Baš zato što smo drugačiji. Kako radim kao tajnik škole i vjerujući da sam uistinu dobar „prožvakao” ovu temu, rado ću pomoći svakom tko mi se obrati, tim prije što u tekstu napisano čini samo jedan djelić sveukupne problematike vezane uz prijevoz. Budimo i dalje posebni.

Hrabroslav Filaković

PRIMOPREDAJA DUŽNOSTI
Mornara zamijenio Šustar

U Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta u utorak 26. siječnja obavljena je primopredaja dužnosti između novog ministra dr. sc. **Predraga Šustara** i bivšeg ministra dr. sc. **Vedrana Mornara**. U ugodnoj atmosferi, uz veliki interes i nazočnost predstavnika medija, dosadašnji ministar Mornar uručio je novome ministru Izvješće o primopredaji vlasti, u kojemu je predstavljen protekli rad Ministarstva i najvažniji projekti i aktivnosti koji su u tijeku, te mu poželio puno uspjeha u radu, ponudivši svoju pomoć i suradnju. Ministar Šustar zahvalio je Mornaru te rekao kako će nastaviti sve dobre projekte koje je Ministarstvo pokrenulo.

29. listopada U Osnovnoj školi Dragutina Tadijanovića u Petrinji održana osnivačka sjednica sindikalne podružnice. Za sindikalnu povjerenicu izabrana Snježana Čipor-Matić, a za zamjenicu povjerenice Ljubica Massari. U Sisačko-moslavačkoj županiji sada djeluje 9 podružnica u osnovnim i 7 podružnica u srednjim školama. **ČESTITAMO!**

27. studenog Na skupštini Samostalnog sindikata zdravstva i socijalne skrbi sudjelovao i predsjednik Sindikata Preporod. U obraćanju sudionicama i sudionici skupštine predsjednik Preporoda posebno se osvrnuo na dugogodišnju suradnju između Preporoda i sindikata s najbrojnijim članstvom u zdravstvu. Na skupštini je i upriličen oproštaj od dugogodišnje predsjednice Spomenke Avberšek. Za novog predsjednika sindikata izabran je Stjepan Topolnjak.

2. prosinca U zagrebačkoj XVIII. gimnaziji održan sastanak sindikalne podružnice na kojem su sudjelovali pravica i predsjednik Sindikata. Povod sastanku bilo je razjašnjavanje pozicije u kojoj se Preporod našao u proteklom štrajku. Na sastanku je iznesen i čitav niz prijedloga o tome kako unaprijediti rad u srednjoškolskim ustanovama. Sastanak je sazvala i vodila povjerenica Monika Harjač.

19. prosinca Održana 2. sjednica Glavnog vijeća. Najvažnija točka dnevnog reda bilo je donošenje odluke o istupanju Sindikata Preporod iz Nezavisnih hrvatskih sindikata, sindikalne središnjice

kojoj je Preporod pristupio 2007. godine. Nakon opširnog izlaganja predsjednika sindikata koji je iznio sve razloge koji su ga motivirali za podnošenje prijedloga o istupanju; od smanjenog utjecaja središnjica na sastavljanje pregovaračkih odbora i neefikasnosti u rješavanju problema raspodjele sindikalne imovine, preko nedovoljne podrške središnjice u akcijama koje je Sindikat Preporod provodio (referendum protiv *outsourcinga* i referendum „Nećete bez naroda!“) te izostanka zaštite u situacijama kada je Preporod bio javno difamiran, do previsoke članarine za opseg usluga i pomoći koju središnjica pruža učlanjenim sindikatima; članovi Glavnog vijeća su jednoglasno podržali predsjednikov prijedlog. Odluka Glavnog vijeća stupa na snagu s početkom 2016. godine. Nakon sjednice Glavnog vijeća održan je i božićno-novogodišnji domjenak na kojem je i upriličen, zbog odlaska u mirovinu, oproštaj od dugogodišnje sindikalne povjerenice u zagrebačkom Centru za autizam i članice Glavnog vijeća Biserke Kraljić-Arsić.

21. prosinca U Osnovnoj školi don Mihovila Pavlinovića u Metkoviću održan sastanak Županijskog vijeća Dubrovačko-neretvanske županije. Predsjednik Sindikata je nazočne povjerenice i povjerenike upoznao sa sadržajem 2. sjednice Glavnog vijeća. Na sastanku je izabrano i novo vodstvo županijskog vijeća. Za županijskog povjerenika izabran je dosadašnji povjerenik Željko Brljević, dok je za zamjenicu županijskog povjerenika izabrana kolegica Ana Vlahov iz Srednje škole fra Andrije Kačića Miošića u Pločama.

* U Splitu održan sastanak Međužupanijskog vijeća za južnu Hrvatsku. Sudionice i sudionici sastanka su upoznati s aktivnostima koje se trenutačno provode, ali

i sa sadržajem 2. sjednice Glavnog vijeća. Na sastanku je upriličen i svečani oproštaj s dugogodišnjim povjerenikom iz Osnovne škole Petra Kružića u Klisu Antom Radićem i višestrukim predsjednikom skupštine našeg sindikata Vladimrom Gudeljem. Obojica kolega otišla su u zasluženu mirovinu.

23. siječnja Sindikat Preporod čestitao Predragu Šustaru na imenovanju za ministra znanosti, obrazovanja i sporta. U čestitci se ističe važnost suradnje između prosvjetnih vlasti i sindikata.

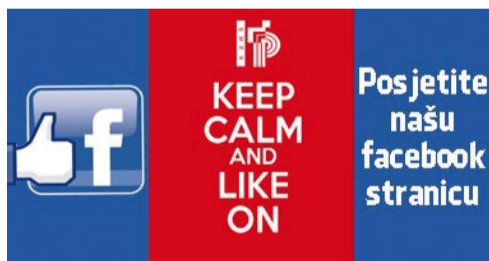
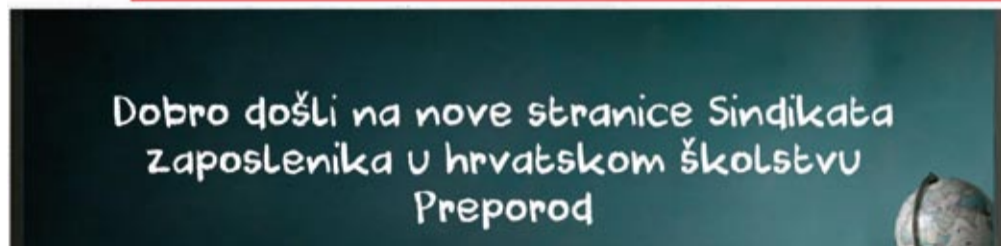
Također, u prvom dopisu upućenom novom ministru Preporod nudi surad-

nju i predlaže sastanak novog ministra i njegovih suradnika s predstavnicima Preporoda. Uz međusobno upoznavanje, na sastanku bi se razgovaralo o smjernicama ministrova djelovanja i očekivanjima Sindikata Preporod.

27. siječnja U osnovnoj školi Vukovina održana osnivačka sjednica Preporoda. Za sindikalnog povjerenika izabran Josip Gudelj, a za zamjenicu povjerenika izabrana Emina Gudelj. U Zagrebačkoj županiji sada Sindikat Preporod djeluje u 18 osnovnoškolskih i 6 srednjoškolskih ustanova. **ČESTITAMO**

3. veljače U Tehničkoj školi Čakovec održan zajednički sastanak županijskih vijeća – osnovnoškolskog i srednjoškolskog. Uz predstavljanje sadržaja s 2. sjednice Glavnog vijeća pojedinačno se analiziralo stanje u sindikalnim podružnicama. U učlanjivanju novih članova u Sindikat Preporod posebno se istaknuo povjerenik Mladen Tota iz Srednje škole Čakovec u čijoj je podružnici u nekoliko mjeseci značajno porastao broj članova.

WEB&FACEBOOK

Glasilo Sindikata zaposlenika u hrvatskom školstvu Preporod
 Petrinjska 59a
 10000 Zagreb

Izdavač: SZHŠ Preporod
 Uredništvo:
 Gordana Kovač-Bluha
 Sebastijan Troskot
 Urednik: Željko Stipić

Glasilo je besplatno; objavljeno je Ministarstvu kulture sektoru za informiranje 19. lipnja 1995. godine, klasa: 008-02/95-01-01, ur-boj: 532-03-5/2-95-01/142.
 Rješenjem Ministarstva kulture od 6. srpnja 1995. godine

klasa:612-10/95-01-1267,
 ur-broj: 532-03-1/7-95-01.

Glasilo je oslobođeno poreza
 Priprema i tisak: Denona d.o.o.